

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia listopada 2009 r.

**Pan
Leszek TRĘBSKI
Prezydent Miasta Skierniewice**

**LLO-410-27-03/2009
P/09/095**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej w dalszej części „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę Urzędu Miasta w Skierniewicach, zwanego dalej „Urzędem”, w zakresie prawidłowości realizacji zadań związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych w latach 2005–2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 listopada 2009 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości niemających jednakże zasadniczego wpływu na realizację zadań w tym zakresie.

1. Na koniec czerwca 2009 r. Urząd zatrudniał 11 osób niepełnosprawnych, osiągając - wymagany art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych², zwanej w dalszej części „ustawą o rehabilitacji” - 6% wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, który wyniósł 6,49%. W okresie objętym kontrolą, wskaźnika tego nie osiągnięto w 15 miesiącach, w wyniku czego Urząd zmuszony był odprowadzić do Państwowego Funduszu

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz.92 ze zm.

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) kwotę w łącznej wysokości 16.014,69 zł.

W Urzędzie nie podejmowano w badanym okresie żadnych działań, które sprzyjałyby zwiększeniu liczby zatrudnionych w nim osób niepełnosprawnych, a tym samym osiągnięciu wskaźników zatrudnienia wymaganych przepisem ww. ustawy. Nie upowszechniano także wiedzy na temat możliwości ubiegania się osób niepełnosprawnych o pracę w Urzędzie oraz nie stosowano w ogłoszeniach o naborach na wolne stanowiska urzędnicze, zapisów zachęcających do udziału w nich osób niepełnosprawnych. Działania takie, w ocenie NIK, nie naruszałyby zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych³, a w szczególności art. 11 ust. 1 przewidującego prowadzenie naboru w sposób otwarty i konkurencyjny, gdyż sprawę tę wyraźnie reguluje art. 18^{3b} § 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁴, zgodnie z którym stosowanie środków różnicujących sytuację prawną pracownika, ze względu na ochronę rodzicielstwa lub niepełnosprawność, nie narusza zasady ich równego traktowania w zatrudnieniu.

2. W wyniku kontroli stwierdzono nieprzekazywanie (poza jednym przypadkiem) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w deklaracjach ZUS ZUA informacji o stopniu niepełnosprawności pracowników zatrudnionych w Urzędzie (art. 36 ustawy z dnia 13 października 1999 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁵).

NIK pozytywnie ocenia rozszerzenie przez Urząd możliwości korzystania z uprawnienia wynikającego z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji dotyczącego korzystania ze zwolnienia od pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych i usprawniających, jak również w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, również przez osoby z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności, jeżeli czynności te nie mogły być wykonane poza godzinami pracy.

Podkreślić należy, że zatrudnieni w Urzędzie pracownicy niepełnosprawni w przeprowadzonych anonimowo ankietach stwierdzili, iż nie czują się dyskryminowani w pracy z powodu swojej niepełnosprawności. Nie odnotowano też żadnego przypadku ograniczenia szkoleń, organizowanych dla pracowników niepełnosprawnych. Powyższe ustalenia pozwalają na pozytywne oceny działań Urzędu, który wychodząc naprzeciw potrzebom niepełnosprawnych, przeszkolił sześciu pracowników w zakresie posługiwania

---

³ Dz. U. Nr 223, poz. 1458

⁴ Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

się językiem migowym, ułatwiając tym samym kontakt z osobami z wadami słuchu i mowy.

3. W okresie objętym kontrolą Urząd zatrudniał trzy osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. W żadnym z tych przypadków nie wystąpiono do Państwowej Inspekcji Pracy o wydanie opinii wymaganej art. 4 ust. 5 pkt 1 ustawy o rehabilitacji dotyczącej przystosowania przez pracodawcę stanowisk pracy tych pracowników do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. W okresie od grudnia 2002 r. do października 2007 r. w Urzędzie nie przestrzegano obowiązku wynikającego z art. 21 ustawy o rehabilitacji dotyczącego składania miesięcznych deklaracji wpłat na PFRON i ich realizacji. Zaległą kwotę w wysokości 5.495,69 zł, w tym 1.414,00 zł karnych odsetek za zwłokę w zapłacie, uiszczono w dniu 25 października 2007 r. Odsetkami za zwłokę Prezydent Miasta obciążył Naczelnika Wydziału Ogólnego wystawiając mu notę księgową Nr 3/OG/07 z dnia 25.10.2007 r., jako „*Obciążenie z tytułu odsetek dotyczących wpłat składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji za okres od XII 2002 do I 2007.*” Od października 2007 r. deklaracje i wpłaty przekazywane były terminowo, tj. do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłat, zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o rehabilitacji.
5. W latach 2007-2009 Urząd nierzetelnie sporządzał deklaracje do PFRON, zamieszczając dane o zatrudnieniu pracowników Urzędu niezgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniach wysyłanych do Głównego Urzędu Statystycznego. Powyższa nieprawidłowość dwukrotnie spowodowała błędne naliczenie należności dla PFRON z tytułu nieosiągnięcia wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 473,53 zł. Dopiero w trakcie kontroli NIK w Urzędzie sporządzono korektę miesięcznych deklaracji do PFRON i uregulowano powstałą niedopłatę.
6. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, z uwagi na występujące bariery architektoniczne nie wszystkie budynki i pomieszczenia Urzędu odpowiadały wymogom pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych. Zgodnie bowiem z § 1 pkt 8 Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych⁶, niepełnosprawni mają prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym m.in. w zakresie dostępu do urzędów, punktów wyborczych

---

⁶ M.P. Nr 50, poz. 475

i obiektów użyteczności publicznej. Za utrudniające osobom niepełnosprawnym bezpośredni kontakt z Urzędem należy uznać następujące bariery architektoniczne:

- brak oznakowanych stanowisk dla osób niepełnosprawnych na parkingach przy budynkach Urzędu (ul. Rynek 1, Piłsudskiego 2 i Floriana 9),
- wysokie krawężniki na parkingu przed budynkiem Urzędu przy ul. Piłsudskiego 2,
- schody prowadzące do wejścia do budynków: ul. Rynek 1, Piłsudskiego 2 i brak urządzeń, takich jak np.: podjazdy, pochylnie, podnośniki i transportery,
- zbyt wąskie drzwi wejściowe we wszystkich czterech budynkach zajmowanych przez Urząd,
- schody i progi wewnątrz budynków Urzędu, przy jednoczesnym braku wind, podjazdów i podnośników,
- ciągi komunikacyjne i drzwi wewnętrzne o szerokości uniemożliwiającej poruszanie się osobom niepełnosprawnym na wózkach inwalidzkich,
- niedostateczna liczba toalet dla osób niepełnosprawnych oraz brak w jednej z nich zamocowanych uchwytów ułatwiających obsługę tym osobom.

Ze względu na wymienione wyżej bariery można zasadnie stwierdzić, że budynki Urzędu i ich otoczenie nie spełniają wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁷, a w szczególności określonych w § : 18, 62 i 86 dotyczących miejsc parkingowych, wyznaczających minimalne wymiary drzwi wejściowych do budynków użyteczności publicznej oraz wskazujących warunki techniczne ogólnodostępnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W tej sytuacji Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podjętą przez Miasto Skierniewice decyzję o modernizacji i rozbudowie siedziby Urzędu z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, pomimo jej wysokich kosztów oszacowanych na ponad 30 mln zł. Do czasu zakończenia kontroli wydatkowano już ponad 1 mln zł na opłacenie kosztów dokumentacji projektowej.

7. NIK zauważa, iż Urząd nie korzystał ze środków programu PFRON adresowanego do instytucji administracji publicznej „*Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej*”, ani też z żadnych innych programów mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, pozbawiając się tym samym możliwości dofinansowania lub refundacji kosztów wyposażenia miejsc pracy i szkolenia osób niepełnosprawnych oraz

---

⁷ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

refundacji kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracodawcy.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- rzetelne sporządzanie sprawozdań w celu ustalania prawidłowych kwot należnych PFRON,
- kontynuację działań zapewniających zatrudnienie odpowiedniej liczby osób niepełnosprawnych dla uzyskania zwolnienia z wpłat dokonywanych na PFRON,
- występowanie do PIP o opinie w zakresie przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- wyznaczenie oznakowanych stanowisk dla osób niepełnosprawnych na parkingach przy wszystkich budynkach zajmowanych przez Urząd,
- kontynuowanie działań mających na celu likwidację występujących w Urzędzie barier architektonicznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do budynków i miejsc pracy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Prezydenta informacji, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.